

ZÁPIS SETKÁNÍ OTEVŘENÉ SKUPINY PRO PODPORU SOUDOBÉ HUDBY 29.8.2020 OSTRAVA, DOLNÍ VÍTKOVICE

Ve spolupráci s OCNH

Účast (abecedně): P. Bakla (skladatel, HIS), L. Dohnalová (ČHR) M. Dvořáková (skladatelka, JAMU, JKO, ZUŠ), D. Eibenová (Plato), J. Javůrek (ČHR, Festival Janáček), P. Kotík (skladatel, dirigent, OCNH) I. Medek (skladatel, JAMU), D. Skála (dirigent, Hudební současnost), R. Spisarová (ČRo, OCNH), P. Šnajdr (Dirigent, Brno Contemporary Orchestra), J. Šťastný (skladatel, JAMU), P. Šuško (skladatelka, ZUŠ), dále jména zkratkami.

Distančně: M. Klusák (skladatel, ČRo), S. Hořinka (skladatel, AMU).

Úvod:

3. Setkání navazuje na dvě předchozí organizovaná ČHR (v Ostravě a Brně ve spolupráci s OCNH a JAMU) i na předchozí setkání v r. 2019 v Ostravě, organizované OCNH. Podklady byly zaslány předem (Zápisy, návrh Statusu umělce a komentář na návrhu Zákona o kultuře od ČHR a odkazy na Strategii podpory umění, SKP a KKP). Oslovení se omlouvali z konkrétních důvodů, M. Klusák a S. Hořinka zaslali své podněty předem písemně, byly přečteny.

Diskuse by měla rámcově sledovat obdobnou strukturu jako předchozí, tj. k situaci umělců, produkci a šíření, a to v kontextu vnějším (politické, finanční a sociální podmínky) + vnitřní oborové (míra a způsob spolupráce).

KOMENTÁŘ k zaslaným materiálům:

LD: ad **Status umělce**: Odbor umění MK ČR pověřil IDU k zorganizování diskuse a podkladů ke statusu umělce, popř. statusu festivalu (program pro větší festivaly udává např. minimální trvání 3 dny). Za ČHR zpracovala LD i na podkladě zahraničních analýz.

Oficiální přijetí by mohlo mít dle zahraničních zkušeností dopad obecně-sociální (v různých výjimkách, nebo zvláštním režimu sociálních dávek, pojištění, daňového rozložení) nebo pravděpodobněji v oblasti různých speciálních typů podpor (překlenovacích půjček, školení apod. jako např. v Německu). Není uzavřeno. Problém – stále více prací má nárazový charakter, nelze vyčlenit pouze umělce.

Ad návrh **Zákona o kultuře**: Zaslaný komentář se vztáhl ke zprávě RIA (o dopadech na zavedení zpracované právníky). Z našeho hlediska je důležitá oficiální formulace o významu kultury a zřízení Rady pro kulturu na úrovni vlády (v obdobné konstrukci jako je Rada pro vědu a výzkum, tj. poradního orgánu vlády) a její funkce – koordinace kulturních politik centrum-region a proporcí financování, což by mohlo redukovat problém s vícezdrojovým veřejným financováním.

IM: Na setkání MK s vysokými školami – deklaruje zájem o účast na připomínkovém řízení (nebylo ještě vnější).

Koncepce podpory umění, zpracovaná a diskutovaná v IDU, v r. 2020 končí její platnost (v ní jsou formulace potřebné k lepší podpoře současné tvorby). Existence strategických dokumentů resortu je konkrétní oporou pro naše připomínky.

Státní kulturní politika s přesahujícím výhledem neobsahuje kapitolu, která by se rozvoji současného umění věnovala. SKP byla zřejmě nahrazena strategickým dokumentem ke KKP, což je dalším posunem, který se nejeví pro vážnou současnou hudbu dostačujícím. Nutno sledovat.

Ad **společné leitmotivy i z předchozích diskusí:**

Ač se situace postupně zlepšuje (zařazováním současných oper do ND v Praze, Brně, Ostravě, soutěží ČF a příklonem šéfdirigenta S. Byčkova z rozšíření repertoáru, dramaturgií specializovaných řad PKF, SOČR (objednávky, koncertní a studiové nahrávky současného repertoáru), Berg (systematická práce s českými skladateli v nezvyklých formátech), tj. prací dramaturgů v Praze, Brně, Ostravě, ČRo, **ne dostatečně**. Celková suma státní podpory současné nezávislé současné tvorby a jejího uvádění je velmi nízká (PK i IM opakovaně zdůraznili svoji zkušenost z grantové komise, že dotace jsou již od žadatelů velmi nízké – v úhrnu např. 160 tis. Kč). Pozn.: LD – mimo to, je třeba zmínit podporu celoroční Bergu (který bývá v evaluaci MK nejčastěji na první pozici, má potíže s MHMP) + další finance SOČRu, orchestrům (Fórum HK), podporu soutěží (ČF, Generace, Musica nova).

Problém při realizaci dělá **vícezdrojové financování** (LD: limit max. 80% z veřejných zdrojů u MHMP např. limituje celkovou částku u menších projektů, které nedosáhnou nad 20% soběstačnost – spojencem je v tomto např. Y. Kreuzmannová z Tance Praha – znovu otevře LD). Potíže s místním dofinancováním uvádí více subjektů (E. Kesslová, P. Šnajdr a další).

Podpora tvorby by měla být systematictější (návaznosti - tvorba, realizace, vedlejší výdaje-notové materiály, nahrávky, cestovné, mobilita) – k tomu míří i poznámka S. Hoříňky, že odpovědnost v tomto by spíše měla být na realizátorovi, který rozpozná kvalitu a vhodnost záměru pro dané místo a čas (rezidenční autoři jako u Bergu).

PB: je legitimní zahrnout do nákladů projektu (např. festivalu). Pozici HISu vidí podpůrně (např. i online zpřístupnění notového archivu (chválí SH), vydávání CD autorů a info o festivalech autorech apod.

SH: Problémem jsou i **jednorázová provedení náročných nastudování** (velmi drahé, neefektivní u publika, pro autora malé odměny), IM: jedním z řešení je koordinace realizátorů při provedení, souhra s médii. IM navrhuje schůzky 1x-2x do roka pro koordinaci (LD – lze pod hlavičkou ČHR – skupiny).

LD: K zlepšení stavu by bylo vhodné **zpracovat dokument zaštitěný osobnostmi**, které dlouhodobě pracují nadstandardně ve prospěch současné tvorby (P. Kofroň, P. Kotík, P. Vrábel, P. Šnajdr, P. Bakla, J. Třeštík, M. Rataj ad.). Dokument by měl být zpracován pro stakeholdery zejména v oblasti veřejných dotací, pojmenovat úzká místa, možnosti řešení speciální pro soudobou hudbu. Být v kontaktu s dalšími platformami a sdruženími (např. SUK), ale formulovat samostatně.

Ad realizace: problém dostatečně erudovaných dirigentů pro provádění současné tvorby (čtení současných partitur), problematika konzervativnosti vzdělávání interpretů, argumentace „kamenných hudebních organizací“ zpětnou vazbou zejména abonentů. Potřeba vzdělávat.

SH: Argument, že orchestry chtějí premiéry, které se jim počítají, a ne již realizovaná současná díla.

LD: **Program podpory orchestrů a divadel** má od počátku evaluační matici s bodováním realizace současných děl (nejen premiér), děl 20. století a dramaturgie. Problémem do nedávné doby byla kompenzace např. obligatorního zvýšení platů, místo původního určení – zlepšení dramaturgie, nebo umělecké realizace, příležitosti mladým. Nyní program více naplněn, ale neuvažuje se o věcném určení dotace, aby se zachovala flexibilita. Záleží na zprávě z předchozího roku, kolik orchestry dostanou. Orchestry si často sdílí provozovací materiály, zřejmě i to je pro ně problém.

PK: Upozornil, že jeho situace i zkušenosti jsou sice jedinečné, ale že u nás i v Evropě je **podpora tvůrce, kreativity spíše deklaratorní**, ve skutečnosti nejsou akceptovány důsledky (to, že tvůrce může být osobnostně obtížný i tím, že tlačí ostatní z nekomfortní zóny, má odlišné názory...). Důvěra mecenáše v osobnost bez podmínek se u nás ani v Evropě moc nenosí.

LD: Téma podpory tvořivosti v praxi by mohla být medializovaná např. v diskusním pořadu FOKUS, který vede V. Moravec dobře (dramaturgyně H. Andělová). Mohlo by být diskutováno z hlediska psychologického, sociálního, politického...Ize navrhnout lidi k diskusi (LD napsala na FB do FOKUSu).

Pozn: 10.9. Institut pro politiku a společnost pořádá debatu Síla české kreativity, Je tam účast ředitele odboru umění MK Německa. LD se účastní.

Další projednaná témata:

Zdroj S. Hořínska mail: OSA a její systém odměňování - nový rozúčtovací řád. A vůbec podmínky členství. IM – iniciuje připomínky na nejbližší schůzi OSA.

Problematika zpřístupnění hudby, nakladatelů, médií - v podobě provozovacího materiálu – SH chválí BabelScores a služby HISu. Pro autora je obtížné dotáhnout starost o provozovací materiál. Dirigenti si stěžují často na problematickou podobu orchestrálního materiálu.

Ad zpřístupnění v médiích (ČRo) – MK a RS: věc problematizují práva, zejména nakladatelů k chráněným dílům (velké poplatky). LD: např. za odehrání ještě chráněného českého díla až 80 tis. Kč. Autoři a realizátoři si stěžují, že si musejí kupovat od rozhlasu vlastní nahrávku (nedostanou ani verzi pro sebe). Poplatek není za minutu vysoký, ale věci další diskuse (RS). Ve spolupráci s M. Klusákem, který nově na dramaturgické pozici v ČRo, snaha o systémový přístup – k nahrávkách premiér současných českých děl (OCNH, Berg, BCO, PKF, SOČR ad.), studiové tvorbě, elektronické distribuci (LD: překážkou jsou poplatky nakladatelům a instrumentalistům, které jsou vyšší, než autorské).

Ad DPH zahraničním umělcům nerezidentům, kteří zde poskytují službu (honoráře) a vůbec nákup služeb a materiálů ze zahraničí (včetně internetu).

Zavedeno v rámci sladění s EU. IM se domnívá, že je prostřednictvím MK odbouratelné pro oblast uměleckého provozu. Je třeba zjistit, protože prodražuje účast zahraničních umělců (přes deklaratorní podporu mobility). LD: spíš ne. Nutno konzultovat.

SOUHRN

ČHR – se bude nadále věnovat tématu Zákona o kultuře, Statusu umělce, popř. festivalu, možnosti nové Koncepce podpory umění, nastavení stipendií na OULK MK ČR a OMV MK ČR, MHMP (onen limit soběstačnosti), celkovému objemu financování nezávislé kultury, popř. revizi SKP.

Může – zorganizovat koordinační schůzky k sladění dramaturgie 2x do roka ve spolupráci s IM (zvaných hostů, IM uváděl např. 2 návštěvu T. Muraile..) v rámci Skupiny pro podporu soudobé hudby.

Může - koncipovat materiál, který by shrnul SWOT stavu podpory současné hudby i vzhledem k strategickému materiálu Evropské hudební rady European Music Agenda, který byl přijat oficiálně EU jako rozvojový.

Pozn.: Výhodou je, že předseda MHR je zároveň předsedou Evropské aliance skladatelů a textařů – Alfons Karabuda a známe se s ním. Mohli bychom se v některých bodech odvolávat na širší kontext, získat od nich doporučení.

Takový materiál by měl být konsenzuálně prezentován širší skupinou osobností z oblasti současné české hudby, které mají kredit. LD doporučuje sice informovat a postupovat v koordinaci s dalšími skupinami, ale samostatně.

Problematiku OSA – bude sledovat IM

Problematiku šíření a obstrukcí šíření v médiích – MK, RS.

Ld 9.9.2020